

Naročnina: doma na skü-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din, Z. M. Listom, M.
Ogracekom i kalendarem
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din. i tak niže.

„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Pismo iz Portugalije od dogodkov v Španiji.

Krasne istinske zgodbe, prečtite je pazljivo. Ka zmore prava lübezen!

Iz samostana med komuniste.

Sestra Pilar je bila predstojnica karmeličank v samostani „del Limonar“ v Malagi. Besni vrtnec razdjanja, ki se je razširo po vsaj Španiji, je zajeo tudi Malago. Vnožine so letale po vulicaj, kak znorele. Čüli so se prvi streli: spadno je bivši minister Estrada. Ogenj je požirao najlepše dele mesta.

Trume požigalcev so v procesiji hodili po vulicaj. Vodila sta je „El Metralla“ i „El Raya“. Edna godba je igrala internacionalno (komunistično mednarodno) pesem. Pred njov so se na vse načine smejale i plesale ženske na slabom glasi, oblečene v sijajna oblačila, štera so bila vkradjena v modnih trgovinaj v vulici „de Larios“. Smečelina se je vedno poveščavala. Stalno so se njoj pridružavali novi razbojniki, žedni krvi.

Sestra Pilar je to vidla iz samostanskoga okna. Vidla je, kak so vlačili po vulicaj ženske za vlase i počinjali z žnjimi takše reči, ka se ne da popisati. Vidla je plamene, ki so se zdigavali proti nebi i rdečili oblake. Gnüsnobno so poveščali prav zdaj pridoci „rdeči“ mornarje. Trume so kričale: Vse je naše! Vse je naše!

Sestro predstojnico je obišla groza pri vsem tom. Ne je mislila, da bi človek bio mogoči kaj takšega včiniti. Spoznala je, da niti samostani ne bo prizanešeno. Bila bi zato neprevidezna šče duže časa ostati tam. Zbrala je zato vse redovnice, je nagovarjala, naj se preoblečejo i naj zapüstijo samostan pa se skrijejo kde zvüna mesta. Mele so na srečo v samostani civilno obleko. Redovnice so bogale, čeprav ne rade, se zbrale okoli svoje predstojnice i zadnjikat zaspevale sküпно neko pobožno pesem. Mati predstojnica jih je tolažila, keliko je mogla i znala, čeprav je sama bila najbolje potrebna tolažbe: Bog vas naj varje v svojem velikom vsmilenji! On vas ne bo zapüsto! Mejte veliko zavüpanje v njega! — Sestre so šče ednok polübile roko svojoj predstojnici, zapüstile samostan, pa se izgüblale v tmično noč.

Tak je s. Pilar ostala sama. Ne sama. Tüdi Rafael Cuellar (Kueljar), pobirač, ki je od mladih nog slüžo v samostani, je ostao pri njej; veren slüžabnik, je niti zdaj v najhüjšem časi, ne šteo zapüstiti samostan. Preoblekla sta se, pa ob zori zapüstila samostan. Za par pezet sta si küpila komunistične znake i se pomešala med razburjeno vnožino.

— Kama pa zdaj? — jo je pitao Cuellar (Kueljar).

— Rešavat nesrečneže, keliko se bo dalo!

Na sprehajališči Alfonza XIII. so se glasile puške. „El Metralla“ je strelao lastnike glavnih hotelov. Okoli je stalo zverinsko lüdstvo pa paslo svojo radovednost. Sestra Pilar „camarada“ (kamarada — tovarišica) je v tom ognji začnola svoje delo.

Med razbojniki.

„Kamarada“ Pilar se je pokazala najbolje navdüšeno pri manifestacijah. Z nerazdržljivim „pobočnikom“ (lajdinantom) Cuellar-om je noč no den sprevaljala odnorelo bando morilcov; ž njimi je šla tüdi v napadnjene hiše. Tak se njej je posrečilo rešiti vno go dece, štere je potom zavüpala znanim osebam zvüna mesta. Zvedila je, kde so bili zapreti „prokleti popi“, štere so komunisti tak zvali. Tüdi do njih se njoj je posrečilo priti. Tolažila jih je, keliko je pač znala i mogla; skrivoma njim je nosila tüdi civilno obleko. Neki den se je prikazala v ednoj vozi, pa prosila prostost za svojiva dva „brata“, ar da sta bila po zmoti zgrabljena. Stražniki ne so dvojili. Bila sta to prviva dva dühovnika rešeniva

od „komunistične redovnice“. Oborožena do zob, s svojim pomočnikom Cuellarom ob strani, je obiskavala zdaj cerkev, spremenjeno v vozo, zdaj kakšo drugo vozo, tretjikrat zloglasni brod „Marques de Chavarri“ (Marhez de Čavari), na šterom je bilo zapretih okoli 500 oseb, pa zahtevala zdaj toga, zdaj onoga, da je šče sprevaljati na „usodno zadnjo pot“.

Ar se je gučalo od strelanja, pazniki voz ne so dvojili. Pred njimi je v ostrom naglasi gučala voznikom: — Jaz vam bom že pokazala, ka se pravi priti v moje roke! Naprej! Marš! — i je zdignola belo i drobno pesnico v znak komunističnoga pozdrava: — „Salud, camaradas!“ (Zdravo tovariši!) Potom jih je pa vodila v varna skrivališča.

Po noči je sestra Pilar — z samokresom i bodalom za pas, puškov prekrum, z rdečim robcom okoli šinjeka — obiskavala zbirališča „rdečih“. — „No, kak je šlo dnes?“ so jo spitali. — „Krasno! Bole bi ne moglo iti! Sprevodila sem na „sprehod“ dva dühovnika ino tri „falanžiste“. (Falanžisti so za kraljevino. Op vr.)

Okoli stoječi so prasnoli v smeh. Zdigavali so kupice na „kamaradino“ zdravje. Ona pa je z nasmeškom sprejemala nazdravljanja ino kupice z nedužnov krvov oškropljenih rok, čeravno se je komaj zadržavala od groze. Potem so pa začeli spevati internacionalno pesem. Naša junakinja je ponücala vsako vugodno priliko pa se odstranila i šla tolažiti voznike s pravov materinskih lübeznijov: „Mejte zavüpanje v lüboga Boga! On nas ne bo zapüsto!“

„El Raya“ najveksi krvoločnik, „kamaradi“ ne vno go zavüpao; nekaj je sumo. Večkrat jo je po noči zasledüvao, odločen jo bujti pri najmenšem sumi.

Sestra Pilar je dobro poznala krvoločnika i se ga je bojala. Znala je, da njej ne zavüpa i jo zasledüje. Zavolo toga je podvojila pazljivost. Čütila se je premalo pred tov zverinov; zavüpala pa je v božo pomoč.

Edno noč je šla po vulici Sebastijana Souviron, v šteroj je mela skrite pri nekoj hiši svoje rešence. Na nekom vogli je obstala. V bližini so se čüli trdi stopaji. Nekaj jo je zasledüvao. Postala je pazлива. Taki je spoznala prihajajočega. Bio je „El Raya“. Trbelo se je odločiti na boj; ne premišlavala dolgo; odločila se je.

— Što ide?!

Nikšega odgovora. Stopaji so se pa vse bole bližali.

— Što je? — Znova nikaj. Čüla je samo odmev svojega glasü. Te je parkrat strelila v zrak i začnola zvati na pomoč: „Eden fašist! Fašist! Na pomoč, primite ga!“ Na to kričanje je pribežalo iz bližnje vulice nekaj oboroženih komunistov. „El Raya“ je vido, da njemi ne preostane drugo, kak se priporočiti svojim nogam, če nešče biti streljen. Začeo je bežati; komunisti pa za njim. Najhitrejša je šče bila s. Pilar. Vendar je teliko gledala, da se njemi preveč ne približala i njemi tak dala priliko, da se skrio. Nazlük tomi je pa od časa do časa strelila v zrak i neprestano kričala: „Primite fašista! Držite ga!“ Končno se njemi je posrečilo skriti.

Drügi večer sta se pali najšla na zbirališči.

— Ti si pa resan nevarna! Snoči bi skoro podlegeo! . . .

— Kak to? Ne razmim?

— Ka pa v vulici Sebastijana Souviron? . . .

— Ka si bio ti tisti? Pa oprosti, znaš, ne sem znala. — Odsehmas „El Raya“ je ne marao več se srečati na samom s „strašnov tovarišicov“. Kde je

Slovenski javnosti!

V proslavo 140 letnice Vodnikovih „Lublanskih Noviz“ in 30 letnice slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega udruženja na jesenskem ljubljanskem velesjemu

jubilejno razstavo slovenskega novinarstva.

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzame štiri velike velesejemske paviljone. Pod celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časnikarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarnarjev v Sloveniji, zvezne organizacije Saveza grafičnih radnika-ca Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesejma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

li mogoče, se njoj je izogno. V krogi prijatelov pa je pripovedavao, da je „kamarada“ Pilar odnorela.

V zadnjih časaj se je našoj junakinja posrečilo rešiti iz rok smrti 76 oseb; ali malo pred zmagov Queipo de Llano-vih (Keipo de Ljanovih) čet jo je zatožilo „El Auquita“ (El Aukita El Metralljev i El Rayovtovariš) pa je jo šteo zgrabiti. A bilo je prepozno. Junaška i požrtvuvalna karmeličanka se je skrila v nekoj razrüšenoj hiši v vulici „de Larois“. Tam je ostala štiri dni brez vsake hrane; pila je samo smrdčo deževnico, štero je dobila po jamaj med ruševinami.

Tistoga nepozabnoga večera, kda so čete domobrancov zavzele mesto, se je na vulici Alfonza XIII. pojavila nekša ženska; jokala je kak dete, ž nje so visele cote; razküštrani vlasje, onemoglost, blede ino vküpspadnjeno lice je svedočilo, da je vno go trpela. Taki so jo vsi spoznali. Bila je s. Pilar. Gromski živio glasi so zoorili okoli nje. Vnogi, posebno štere je ona rešila, so genjeni polüblali njeno raztrgano obleko.

Sestra Pilar nadalüje delo kršćanske lübezni. Ma v oskrbi deco svojih preganjalcov. Znova nadalüje svoje mirno življenje, vsigdar se smejajoča, kak da bi se nikaj posebnoga ne zgodilo. Do svojih sirot je pa sama lübezen; namestüje njim mamico.

Kak velika je kršćanska lübezen! Ka vse premore! Takše junake rodi samo kršćanska vera!

Kak vmirajo junaki.

(Pismo ednoga 18 letnoga španskoga vojaka).

Lübi moji stariši!

Naznanjam Vam, da sem 14. marca bio pred „lüdskim sodiščom“, štero me je na smrt obsodilo. Greh, zavolo šteroga sem bio zatoženi, je te, da sem se bojuvao za Španijo i za našo sv. vero. Za mojo lübo Domo vino i za Boga z veseljom darüjem svoje življenje. Zdjaj sem osvedočen,

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesjem v znamenju slovenskega novinarstva je pa potrebno tudi

sodelovanje vse Slovenske javnosti

ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavni odbor povsod pri Slovencih, kamorkoli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Živo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost!

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter

vabimo vsa naša javnost,

da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te velevažne narodne manifestacije.

Ljubljana, 1. majnika 1937.

Častno predsedstvo razstave slovenskega novinarstva:

Dr. Anton Korobečič i. r. Dr. Albert Kramerl i. r.
minister notranjih del minister v p.

Dr. Fran Kulovec i. r.
minister v p.

da življenje pripada jedino samo Bogi, ne pa lüdem.

Prositate lüboga Boga, naj se zgodi Njegova sv. vola. Hvaljen bodi Bog! Oh, da bi že skoro prišo čas, kda bo On znova zakralüvao na Španskom. Zagotavljam Vas, da v celom mojem življenji ne sem bio tak vesel, kak sem ravno zdaj: s čistov vestjov pa z zavestjov, da vmiram za mojo Domo vino, nestrplivo čakam minuto, kda me Bog pozove pred svoj tron. Ne bodite žalostni zavolo moje smrti; rajši se veselite . . . Španija je potrebna moje krvi i Bog tüdi tak šče. Iz nebes bom čüvao nad Vami vsemi. Odpüstite mi vse neprijetnosti i žalostne trenutke, štere sem Vam prizadeo. Razveselite se s tov božov naredbov, kak ste se razveselili na den mojega rojstva.

Jako sem Vam zahvalen za kršćansko vzgojo, ki ste mi jo dali; njej se mam zahvaliti, če zdaj mam milost, da vmerjem kak pravi kršćenik.

Vsikdar mejte pred očmi lüboga Boga i isto priporočajte tüdi mojim bratom; i Bog Vam bo dao milost, da živete pa vmerjete, kak pravi kršćeniki.

Sprejmite zadnji objem, kak tüdi lübezni pun polüb, ki Vam ga pošila Vaš sin na predevečer smrti za dragoga Boga i lübo Domo vino. N. P.

Pripomba. Na drugi den je bio streljen na nekom brodi, ki je slüžo za vozo v Barcelonskom pristanišči.

Poslao nam je te krasne reči naš rojak, Lebar Ignacij, salezijanski misijonarček iz Estorila v Portugaliji, kde se v zavodi sv. Antona pripravlja na svoje vzvišeno slüžbo. Sestra Pilar je svojo zgodbo sama pripovedavala uredniki portugalskega kat. dnevnika „O Seculo“, šteri jo je objavo, pismo mladoga vojaka je pa objavo svetoznani angleški list: „The Univer“. Kak znamo, je Portugalija sosedna državá Španije i te mejo kre nje majo v rokaj verobranci Frankovi.

NEDELA

po Vüzmi šesta.

Evangelij (Janoš 15). Tisti čas je pravo Jezus svojim učencem: Gda pride Oveseliteo, šteroga jas pošlem vam od Oče, Dūha pravice, ki od Oče shaja, on bude svedočanstvo činio od mene, i vi te svedočili, ar ste od začetka zmenom. Eta sam vam gučao, naj se ne paščite. Brezi sinagog vas včinijo: ali pride vōra, da vsaki, ki vas mori, bude štimao, ka Bogi službo včini. I eta včinijo vam, ar ne poznajo Očo, niti mene. Ali eta sam vam gučao, naj, gda pride vōra, se spomenete, ka sam jas vam pravo.

Razgled

po katoličanskem sveti

Pastirsko pismo jugoslovan-skih škofov o gospodarski in socialni stiski naših dni. — Takisto je zmota komunizma ta, da hoče uvesti prisilno gospodarsko in socialno življenje v nasprotju z dosedanjim naravnim razvojem in obstojem vseh pridobitnih in družabnih stanov. Vsem dosedanjim stanovom mora delavski proletariat odvzeti vsa njihova proizvajalna sredstva, saj je treba, da pride vse privatno imetje v državno last, in to celo zemlja kmetova. Res je, kakor je komunizem v Rusiji pridobil kmeta za socialno revolucijo z obljubo, da bo zemlja samo njihova, tudi pri nas kmetom toisto obeta. Toda kako je s temi obljubami komunističnih agitatorjev, vidimo, če premostimo sodobno komunistično gospodarstvo v Rusiji. Tu prav dandanes kmetom s silo njihovo zemljo jemljejo in jo pretvarjajo v socializirana podjetja, v poljskogospodarsvene industrije „sovhoze“ in „kolhoze“. Iz svobodnih ruskih kmetov, ki so imeli svojo zemljo in svoj dom, postaja po sili delavski proletariat na velikih državnih posestvih. Če kmetje sami prostovoljno nočejo biti navadni poljskogospodarsveni delavci, jim komunisti s siio zemljo ugrabijo, nje pa odpeljejo v daljne rudnike in tovarne — večinoma v Uralske rudnike. Če se pa do danes v komunistični Rusiji še ni posrečilo razlastiti vseh 24 milijonov kmečkih posestev, pa komunisti kmetom, ki so še ostali na svoji zemlji, s silo jemljejo pridelke te zemlje; ne puščajo jim niti toliko, da bi se mogli prehraniti do nove žetve. Posledice so razumljive; kmetje nočejo obdelovati svoje zemlje; obdelujejo je le toliko, kolikor je nujno potrebno za lastno življenje. Kaj čuda potem, da draginja živil ni nikjer tako velika kakor v Rusiji, in da lakota, zlasti če je bolj slaba letina, ni nikjer tako pogostna in strašna, celo na kmetih, kakor v tem komunističnem „raju“. Naš kmet pa, čeprav je zrastel na majhnem in trdem kosu zemlje, je vsekdar ljubil svoj kmečki dom in svojo rodno grudo. Zanj se je boril proti vsem sovražnikom, in najsi je bila njegova zemlja skalovita ali hribovita ali težka ali močvirna, je ni zapustil. Zato bi bil danes največji zločinec ne samo kmetov, marveč vsega naroda, kdor bi se drznil dotakniti te, čeprav majhne kmetove posesti, razdreti domove naših vasi, odstraniti mejnike s kmečkih polj, razpediti kmečke družine iz njihovih domov in bi hotel narediti iz vsega tega neke velike državne poljedelskogospodarsvene industrije z delavskim proletariatom, nastanjenim ne več po starih kmečkih hišah, marveč po skupnih delavskih barakah! To bi bil konec ne samo naših kmetij in kmečkih domov, marveč tudi vseh lepih kmečkih šeg in navad, vesele narodne pesmi, lepe narodne noše — konec vse narodne kmečke kulture in s tem — naroda samega. Mislimo, predragi v Gospodu, da nihče izmed nas ne bi hotel biti tak zločinec in ubijalec svojega naroda — zavedno ali nezavedno — pa je, kdor s komunističnim naukom ruši to, kar so naši očetje, dedje in pradedje s trdim delom v stoletjih dobrega ustvarili in svojim potomcem zapustili. Narodni zločinec je, kdor trga naravne vezi med našimi pridobitnimi in socialnimi sloji; kdor zlasti hoče, da bi naš kmečki narod, pa čeprav je njegov dom nizek in siromašen, postal brezdomec, delavski proletariat in neredko pravi suženj v državnih rudnikih in tovarnah za samo skorjico kruha! Nimamo namena, da bi govorili še o drugih

Politični pregled.

Domači.

V domačoj politika nega nikaj posebnoga. Zavolo pravoslavni vüzemskih svetkov ešče ne pozvana skupščina na sejo. Vršijo se pa razne agitacije za razširjanje strank. Tak je melatudi JRZ sejo glavnoga svojega odbora v Belomgradi, kde se je sklenilo, da de se zbiralna mladina z delavstvom za stranko. Seje se je vdeležo tudi poslanec lendavskoga sreza g. dr. Klar.

Opozicija ali protina ma tudi den za dnevom seje. Do enotnoga nastopa pa ešče ne prišlo pri njih, ka več, nekaj vročekrvnih opozicionalcov je celo izključenih tak pri Mačkovoj stranki na Hrvatskom, kak pri drugih strankaj v Srbiji. Hrvatje želejo predvsem volitve v ustavotvorno skupščino. Gdami te njihove zahteva odobravamo, ne moremo iti prek dejstva, da te zahtevne nebi trbelo stavlati, če bi hrvaški poslanci spunili svoje dužnosti pod pokojnim Radičom i šli v parlament, gda se je ravno glasalo za novo ustavo, ki bo fundamentalni zakon za novo državo Jugoslavijo. Če bi te hrvaški poslanci prišli v parlament, 53 jih je bilo, kak pomnimo, — nebi se nam trbelo zadaj boriti proti centralizmi, nego bi od začetka meli svoje široke samouprave. Mesto toga, da gotovi ljudje na Hrvatskom mrzijo na dr. Korošca i na Slovence, bi bilo bolše, če položijo roke na prsi i priznavajo, da so vnogo zamudili. To z edne strani. Z druge pa naj z Slovenci roko v roki idejo v boj, potem de zmaga vekša i tudi hitrejša. Ne ogovarjanje i sovraštvo, nego lübezen je ključ do zmage, ki jo vsi želemo v državi, ki to lübiamo. Se zna, temne sence, štere iščejo samo svoj žep i svojo čast, zavirajo delo za sporazum.

Svetovni.

Španjolska. Veroborci naglo napredujejo na baskiškoj fronti. Baski neso Španjolci, nego drugi narod, ki žive na Španjolskom i je dober katoličanski narod. Negdaj je meo več pravic i celo španjolski kralji so obiskavali njihove dežele glavno mesto Guernico i tu v baskiškom parlamentu, štera hiša še dozday stala, zasigurali tomi narodi njegove pravice. Kda je vövdarila revolucija letos v Španiji,

Kradnoli so peneze invalidov i siromakov.

Smrdlive reči pridejo den za dnevom na svetlo. V Belomgradi so uradniki na socialnom ministerstvu izdavaliligitimacije ljudem, ki nikdar neso bili invalidi i na te način so državo vkanili za teške milijone z edne strani, z druge strani pa so naši siromaški invalidi ne mogli priti do svoje invalidnine. Sodišče je 60 ljudi melo na zatožnoj klopi i zmed teh je voditela te bande, Latočević Jovana, obsodilo na 10 let voze, na 20 jezer dinarov kaštige i ka more povrnoti državi nad milijon dinarov. Tudi drugi štirje so obsojeni. Ostali so oproščeni. Pitamo pa, kde vzeme milijone uradnik, ki je kradno. Če je ma, je gotovo ma pod drugim imenom, če je pa zapravo, pa ne more povrnoti. Ti dobri ftički so nosili vsi perje tak zvanoga nacionalnoga ali naprednoga tabora. — Še grša stvar se je pa godila v Ljubljani, od štere pravijo, ka je bela, a ta slika, ka se zdaj odkriva na občini ljubljanskej, odkar njej je na čeli dr. Adlešič, pravičen krščanski mož, jo pa jako počarni. Gda so bili nacionalci pri kreti ljubljanske občine i meli svojega žu-

blodnjah komunizma, kakor so jih začrtali Karel Marx, Lenin in njihovi pristaši. Zadosti je, da poudarimo, da bi bilo gospodarsko in socialno življenje v komunistični družbi in pod komunistično oblastjo še vse hujša stiska nego je sedanja. Zato se varajo tisti, ki mislijo, da bi rešitev iz sedanjih nadlog mogla priti od komunizma. Če pogledamo v Rusijo, Španijo, Mehiko, vidimo, da je komunizem prava nesreča narodov. Tako vidimo, da so se dejansko uresničile besede Leona XIII., da bi bilo življenje pod socializmom le trda in mrzka sužnost in če enakost, le enakost v bedi (Rerum novarum). (Dalje)

so komunisti obečali Baskom njihove stare pravice, zato je te dober narod šo na djalino i je začeo boj proti veroborcom i za komuniste. Hitro je pa prišlo ztreenjenje. Sveti Oča nam prepovedavajo v Kristušovom imeni, da se z boljševeki v nikšo formo nesmemo vezati, ar ljudem, šterih glavno namen je boj proti Bogi, ne mogoče vervati i se ne sme vervati. Baski so njim vervali a doživeli so grozno razočaranje. Komunistična španjolska vlada njim proti obečanji nikše pomoči ne posla, zato pa je varaš za varašom spadno v roke veroborcom, celo staro glavno mesto Guernica, štero so nemška letala popolnoma razrušila. To dejanja je vsega obsojenja vredno, ar mirno prebivalstvo se ne spuščalo v boj i ne bi smelo trpeti. V Bilbaui čaka 300 jezero dece i žensk, štere odpelajo ladje v Francijo i Anglijo, Baskovski možki se pa bodo borili do zadnjega moža proti veroborcom, čeravno vsi spokaplejo. Kak velika škoda, da se dva krščanska tabora koleta, kda bi skupno mogla iti proti skupnomi sovražniki. Širokosrčni naj bodo veroborci i dajo pravice Baskom, pa od komunistov zapelani narod položi orožje. Mislimo, da je Bog pokaštigao tudi veroborce za napade nemških letal na nedužno prebivalstvo, stem ka se je največša njihova ladja „España“ potopila. Ta nesreča neizmerno zavlačuje izid boja, ki naj bi se najhitrej dokončao, vsi pošteni, mirolübnü ljudje želejo.

Austrija. Dela se na sporazumi med našov državov i Austrijov. Pri tom sporazumi se mora najti tudi rešenje naše koroške menjšine, da Slovenci dobijo pravice do svojega maternoga jezika. — Prvoga maja so zahtevali narodnosocialisti, da se razbesijo v okna nemški klükasti križi. Austrijska vlada je to prepovedala, Nemčija pa to prepoved zamerila. Austrija se krčevito bori za svojo neodvisnost, Nemčija pa krčevito, da dobi Austrijo pod svojo oblast. Austrijski pravi katoličanski krogi vidijo kruto preganjanje katoličanske cerkve v Nemčiji, zato pa ščejo ohraniti neodvisnost Austrije, ka se brezverski narodnisocializem ne vgnezditi tudi v Austriji na škodo katoličanske vere.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Na podporo Novin je darüvao:

Halas Martin, Montreal Que, Črensovci, iz Canade Din. 25 — Bog povrni! **Beltinci.** Prosvetno društvo se je odločilo, da bo obdržalo prosvetni tabor, na šterom vprizorijo igro „Naša apostola“. Za pokrovitelja tabora je prosvetno društvo oprosilo g. Vadovič Rudolfa, plebanoša domačega, ki so pokrovitelstvo sprejeli.

Osem ognjov v 14 dnevaj je bilo v sobočkom srezi. Je to število nekaj zvünrednoga. Ne büdi se le pri tom številu sum, da hüdobna roka opravla tu svoj zamazani poseo? Naj oblast posveti vso pažnjo tomi skritomi deli, da se odkrije.

Bogato naročnino v zneski 100 Din. nam je poslaog. g. Kühar Ivan, župnik v Prelogi, naš domačin iz Sobote. Bog povrni!

Naši izseljenci v Severnoj Franciji se na tom mestu iskreno zahvaljüjemo prečastitomi gospodi Zupančiči za njihovo požrtvovalno lübezen, z šterov nam lejšajo življenje v tujini. Nikoli ne bomo pozabili 7. aprila, kda smo mogli v materinskem jeziku opraviti vüzemsko sv. spoved. Za vse nas je bio te den pun božega sunca, šteroga so naše düše tak žedne. Bog ohrani našega dobrega gospoda šče vnoga leta, da bo mogoce vršiti svoje plemenito delo med slovenskimi delavci. — Izseljenci Slov. krajine iz Norda.

Gornja Bistrica. Vmro je na zastrupljeni krvi sin Gerič Števana, naročnika našega Marijinoga Lista. Dečak je bio star 9 let, zvino si je roko i pri ravnani je dobo zastrupljen. Naj nedužen Izidor počiva na sladkom Srce Jezušovom, starišom pa naj to Srce olejša bolečino nad zgübov.

Našim v Franciji.

Dragi slovenski bratje i drage sestre! Junija drugo nedelo, to je junija 13. pridejo k nam v Saint Mards de Blacarville, Eure, gospod Orešnik, slovenski dühovnik iz Pariza, da opravijo za naše izseljence božo službo z spovedavanjom, slovenskov predgov i sv. mešov.

Spored je sledeči:

Junija 12. večer prideo g. Orešnik i ništérni se že lejko te večer spovejo.

Drügi den v nedelo spovedavanje od 8 vüre naprej do 11 vüre. Ob 11 vüri predga. Po predgi sveta meša. Po svetoi meši fotografiranje. Po fotografiranji skupni obed, med šterim bogovor. Popoldne ob treh slovenske slovenske večernice. Po večernici razgovori pri cerkvi i potem razhod na svoje domove.

Toplo vsi vableni predvsem ki slüžite v departementi Eure. Lepo prosim vse naše domače v Slov. Krajini, naj naznanijo to veselo vest svojim izseljencom v Franciji i je povabijo na to cerkveno slovesnost.

Kiščejo meti skupni obed i ki name-nijo priti, naj taki javijo to na naslov: Anne Terplan, chez Mrs. Franz Van Ecke Saint Mards-de-Blacarville, par Pont Audemer, Eure.

Pozdravlja vas vse

Trplan Annuška, izseljenka.

dale, nezdrave barake so se samo postavile, onemoglih starčkom bi se moglo dati za okrepcilo nekaj vina, ki je ostalo pri prireditvah, a to vino so drugi spili, siromaki niti koštali ne so ga. Vse v nebo kriči! Pa se še čüdivamo, če se širi komunizem? Takše krivice ga polevajo, da bujno raste.

Na mestnom trgovskom tečaji so sirote mogle plačüvati šolnino te, kda je ednoga višjega uradnika jedina hčerka bila oproščena. Na mestnom liceji so pa na debelo kradnoli gotovi gospodje tak, da je občina mogla 140 jezer dinarov duga kriti iz svojega. Zdj pod novov upravov nega nikšega nereda, vse se lepo opravla, dugov nega, hrana je dobra. V to šolo so hodili gotovi gospodje k šolarkam i bili ž njimi sami v sobi. Od toga gnoja de se sledkar ešče vnogo pisalo, gda se vse preišče.

To zaenkrat objavimo po listi „Slovenec“ na kratkov izvlečki. Žalostna slika!

pana i svoje uradništvo, je vse z smrdelo, teliko krivic so napravili gotovi gospodje z gospami i gospodičinami. Naj omenimo samo kratko neštérne.

Na socialnom uradi, kde dobivajo siromaki podpore i brezposelni zaposlitve, so najšli pune kište šampanjca, kda je dr. Adlešič vzeo v roke vodstvo občine. Kišto za kištov šampanja so šteli iz toga urada spraviti na varno, ki ne bio namenjen siromakom i brezposelnim, ar tej niedne kupice toga dragoga pila neso prosili, ti so prosili žaloš čarnoga krüha, a ne so ga dobili, ar je po gutaj tekeo šampanjec. Podpore so dobivale gospodičine z naprednoga tabora na obüteo, ne sirote.

Podpore brezposelnim so se tak delile, da so člani liberalne zveze dobivali dnevno 40 Din., pa še 80 Din., celo na tüje ime, a vnogi siromak pa niti pare ne dobo, komi bi bila podpora krvavo potrebna. Celu se je doglalo, da so mesto siromakov dobivali podpore lastniki hiš, takši, ki majo mesečno 2500 Din. pokojnine, takši ki na bogatom Bledi majo svoje hiše itd. Siromaki so pa lačni i goli blodili po Ljubljani i deželi. Pa če so dobili delavci zaposlitve, kakše delo so dobili? Ne sagajte se! Dobili se delo pri društvi Atena, pri Sokoli, pri liberalnom prosvetnom društvi, da je mesto teh bogatih družtev, ki bi mogla sama skrbetl za sebe, občina plačüvala njihove stroške. Občina je plačüvala, da so se mogle igrati gospe i gospodje. Kak žalostna slika je to! I voditeo socialnoga urada je bio človek, ki je meo več slüžb i bogat na premoženji, drugi brezposelni pa niti do edne slüžbice neso mogli priti. To se je te godilo, kda je 600 šolo obvezne dece ne melo niti hrane, niti obleke. Za siromake hiše neso se zi-

V roke so prišli vinski tovaje. Z Strehovskih i drugih vrhov so na debelo krađnoli vino. Pri popravljani mosta v Renkovcih je nočna straža opazila, da nesterni idejo z lagvički prek mosta proti Dobrovniku. Žandarska patrola pita, če ne što šo prek mosta. Gđa straža odkrije potnike z lagviči, ide žandarska patrola za njimi i zgrabi nevarno bando, ki že dugši čas namakala svoje prste v tjuje blago. Z kleti nekoga tórjanskoga posestnika so odnesli celo 1000 litrov vina. I vozilo se je to vino na Melince, kde se je tržilo. Vnoge druge skrite niti so se zdaj tüdi omdotale.

Plemensko senje v Beltincih. V soboto, 24. aprila je bilo v Beltincih vsakoletno sprotolajšnje senje za plemenske bike, šteroga je priredila Zveza selekcijskih društäv. Prigon je bio slabši od lanskoga jesenskoga senja, pa tüdi materijal je zaostao. Tomi je kriva nekaj lanska slaba letina pri zrnji, nekaj pa tüdi letošnja bolša cena živini. Vseedno pa so se odali skoro vsi povolno ocenjeni biki. Največ so jih küpile občine, samo 2 bika sta bila odaniva za selekcijska društva i to za Martjance i Ljutomer. Küpci so bili iz domačih srezov, potom iz mariborskoga okoliša i tüdi iz ljubljanskoga. Na senje je bilo prignanih 51 bikov, od šterih je ocenjevalna komisija zavrnila 13 komadov, kakti nespobne. Od ostalih 38 povolno ocenjenih bikov pa je bilo odanih 32 komadov i to: v ljubljanski srez 2 kom., v mariborski srez 10 kom., v ljutomerski srez 12 kom., v sobočki srez 6 kom., v lendavski srez 2 komada. Cena bikom je bila med 6 i 7 Din. Najdragši bik je bio odani za 3800 D. Biki so bili prignani na senje od sledečih selekcijskih društäv: Martjanci prignanih 4, odani 1; Puconci prignani 2, odani 2; Veleposestvo Rakičan prignanih 3, odanih 3; Kmetijska šola Rakičan prignana 2, odana 2; Moravci prignani 1, odani 1; Vuča gomila prignani 1, ne odani; Kupšinci prignani 1, odani 1; Lakoš-Kapca prignanih 3, odana 2; Genterovci prignana 2, odana 2; Dolgavas prignanih 5, odana 2; Beltinci prignanih 4, odani 1; Črensovci prignana 2, ne odana; Nedelica prignanih 9, odanih 5; Veržej prignanih 3, odanih 3; Lutverci prignanih 5, odanih 5; Križevci prignani 1, odani 1; Turnišče prignana 2, odani 1; Brezovci prignani 1, ne odani. Plemensko senje za bike je v Beltincih vsako leto 24. aprila i 26. oktobra. V jeseni se priženejo vsikdar bolši biki, kak na sprotolajše.

Bogojina. Bliskovito se je raznesao glas 3. maja večer, da so nas za večno zapustili Vogrin Štefan. Ne je šteo vervati nišče, ar smo jih šče

Pitanja i odgovori pri zakoni od zaštite kmeta.

Gđa se mora plačati prvi obrok znižanoga duga Priv. Agr. Banki? Novi finančni zakon je ne podugšao termin, šteri je bio določen za 15. november 1. 1936. Zato, ki ne plačao ešče prve rate, naj jo kempre pošle, bar do 1. junija najkesej.

Jeli se neplačane obresti prištejo h glavnici i se z glavnicom znižajo, ali se pa samo glavnica zniža? Obresti neplačane do 20. aprila 1. 1932. se prištejo h glavnici i se ž njov vred zni-

isti den vidli pri službi božoj, da so stopali v procesiji prvi za šolskov mladinev kak vojak, ljubiteo mladine, ki so v življenji dostokrat povedali, da možje i stariši naj vzgajajo mladino v katoličanskom dühi, ar dobro bodočnost od slabo zgojene mladine ne pričaküvati, to je prepad na sveti. Pokojnik so bili pravi kršćenik, dober oča, ki so svojo deo resan v katoličanskom dühi vzgajali. Bogojina je zgübila dosta dobroga v pokojnom. Bili so veren čtitel s celov familijov, naših i drugih katoličanskih listov. Daj Bog njegovoj düši večni mer i pokoj za njegova dobra dela. Molimo za njega. Njegovim domačim i rodbini, ki so v domovini i v tujini, naše sožalje.

Obćinske volitve bodo v nedelo, 6. junija v sledećih obćinaj lendavskoga sreza: Beltinci, Bogojina, Dobrovnik, Gaberje, Lendava, Orešje, Genterovci i Polana.

Kratki glasi.

Novi svetnik za Jugoslavijo. Sveti Oča so dovolili, da se 14. novembra obhaja god blaženoga Mikloša Tavilića po vseh škofijaj Jugoslavije. Tavilić Mikloš je bio franćiskan i je svojo krv prelejšao v Jeruzalemi 1. 1391. nov. 14., gđa so ga mohamedanci vmorili. Rojen je bio v šibeniškoj škofiji, v šteroj so ga tüdi dozđaj častili.

Francija. Aprila 17. so služili pariški nadškof i kardinal zlato mešo svojega dühovništva v lepoj Marijinoj cerkvi. Notre Dame. Po svetoj meši ga je dühovščina z zahvalnimi rećmi pozdravila za vodstvo, šteroga so deležni bili dühovniki pod njegovim ravnanjem.

Vužgeci se morajo prijaviti do 28. julija. Prijaviti se morajo do 28. julija pri najbližanjnoj finanćnoj kontroli i pri prijavi se mora plaćati taksa od 100 Din.

Izdali so se. Ruski komunistični list: „Komsomolskaja pravda“ piše, da so uspeli štrajki na jugoslovanskih vseučiliščaj i da se je tü vršila politična borba. Lepo priznanje za vnoge visokošolce od strani komunistov.

žajo, a obresti neplačane po 20. aprili 1. 1932. se ne znižajo, nego se v celoti pripišejo k znižanom dugi.

Jako važno za dužnike, pazite na to!

Vsi tisti dužniki, ki so peneznim zavodom, to je posojilnicam i bankam sküпно dužni već kak 25 jezer dinarov i so ešče na sodnji ne zaprosili znižanje duga, naj to vćinljivo do 1. junija tekoćega leta, ovak se njim dug ne zniža.

Drzen vlom v cerkev v Slo-
vengradci. 1. maja po noći so nepošteni vlomilci vdrli v cerkev v Slo-
vengradci i odnesli dva dragocena
relikvija iz 17. stoletja i drage sohe
pa podobice. Vlomilec je povzročo s
svojim delom jako veliko škodo, štera
se ne da nadomestiti. Taki so za v-
lomilci začnoli moćno preiskavo.

Smrtna žrtve Save. V ponedlek, 3. maja se pripetila na Ježicaj poleg ljubljane smrtna nesreća. Hlapca Reboj Jožef i Kos Jožef sta šla iz ljubljane na Ježico v Savo po šoder. Ar pa sta zavolo plitve vode štela iti prek na drugo stran po šoder, sta ne mislila, da bi na sredini globša voda bila i tak so konji s kolami spadnoli v globoki prepad, gđe se je rud potro i tak so se konji rešili. Hlapca sta tüdi spadnola s koli i se borila z valovami Save. Kosi se je posrećilo rešiti si življenje, a Reboj se je pa vtopo.

Ćeška v nevarnosti. Ćeška ma zvezo z Rusijov i se moćno poznajo vplivi te zveze v tom, da se naglo širi komunizem. Listi pišejo v komunističnom dühi i v gledališčih se igrajo komunistične, iz Rusije prinješene igre. Veliki angleški državnik, Churchill, je pravo, da je Ćeška klüć do mira ne samo v Europi, nego dale naprej. Zato Ćeško preplavi komunizem, bo to melo nedogledne posledice.

Ruski gnoj se je odkopao i pokazao. Kak je vlada zaprla Jagodo židova, ki je bio voditeo tajne policije, se je našlo na njegovom stanovanji teliko dokazov, da je bio špijon za Nemćijo, da već nišče ne dvoji od njegove krivde. Zđaj je prišlo na svetlo tüdi to, da je ta zverina zato dala generala Putnika vmoriti, ar je on znao za špijonažo i jo je javo Stalini. Okoli 400 višjih uradnikov od tajne policije je tüdi zaprtih. Keliko nedužnih je dala ta policija spoklati, boža pravica je hüdobijo odkrila.

11 letni dećko bujo svojega prijatelja. V Kostajnici na Hrvatskom se je dogodo strašen vmor. Deca so se najmre igrala nogomet. Meg igranjom sta se pa svadila dva prijatelja. Fazić

tev tožbe precu žmetna. Iz zaslišanja pa je sprevido, da je Vućak travnik v istini küpo, zato se je zavzeo za njega i püsto ga, da prisegne. Pred prisegov pa njemi je razložo pomen i svetost prisege rekoć:

„Dobro Vućak! Prisegli bote, toda pazite! Znajte, da je prisega sveta, ar zavete v njej za svedoka Boga samoga. Veliki greh je kriva prisega, zednim se pa ista kaznüje z strogimi kaznimi. Te pa prisežete?“

„Prisežem!“ je čisto in mirno odgovorio Vućak.

Predsednik sodišća prižge dve sveći, ki stojita na dva kraja razpetja i veli naj stopi Vućak pred nje.

Vućak je nekelko prebledo, a neovirano je stopo pred razpetje i vzdigno 3 prste desne roke navzgor. V dvorani je postala tišina.

Predsednik nato: „Zđaj bodete prisegli. Govorite toćno za menov.“

Jaz Vućak Matjaš prisegam pri živom Bogi, da sem travnik „Ograde“ küpo od Mlačena Vincija i sem vso küpnino istomi plaćao, v kom me Bog pomagaj!

Med ljudmi se je ćulo: „Prisegeo je!“ Vućak je po izgovori prisege prebledo i roko je kak kameno püsto doli kre sebe.

Predsednik sodnije se nato posvetüje z ostalimi sodniki i po tom izjavi, da je travnik nemoteno imanje Vućakovo. Te nato odide i za njim tüdi Mlačen, ki njemi pri razhodu pravi: „Samo mej ga krivoprisežnik, ve ti noude na hasek!“

Mujo je z železnimi rasojami vdaro trikrat po glavi Sumanović Enida tak, ka je te vćasi vküpspadno i zavolo grozne rane vmro.

Austrijsko-vogrsko prijateljstvo. Miklas, austrijski zvezni predsednik je z Sušnikom, zveznim kancelrom i drugim civilnimi i vojaškimi oblastniki obiskao Budapest. Nezmerno dosta gostov iz tujine je prišlo te dni v Budapest, iz domaće dežele pa nad frtao milijona. Bila je velika vojaška parada.

Tri smrtne žrtve zavolo ognja. V Zagrebi na Maksimirskoj cesti je nastao ogen v ednom hoteli, gđe so se smrtno ponesrećili trije ljudje.

Pošta.

Titan Franc, Krog. Franko Franci smo spremenili naslov, gđa nam je to bilo javleno. Mamo v knigi zabeleženo spremembo i na spremenjenoga smo pošilali naše liste. Izgovor žene zato ne držü, naše knige vse posvedoćijo.

CENE.

Penezl.	Dinarov vala:
Angleški fünt	214—216
Nemška marka	1686—1750
Austrijski šiling	840
Vogrski pengö	8—878
Ćrćka lira	3150
Amerikanski dolar	4380
Holandski goldinar	23—26
Švicarski frank	9—10
Belgijska belga	787
Italijanska lira	212
Francoski frank	180
Ćeška korona	154

Živina. Kg na živo vago v dinaraj:

Jünci debeli 450—475, poldebeli 375—425, biki za klanje 320—350, krave za klanje 3—4, plemenske krave 290—365, krave za kolbase 2—350, telice 370—550, teoci 6—750, praščići 550—725, plemenski prasci 5—6 tjednov stari 90—110, 7—9 tjednov stari 120—130 Din. po falati. Konji 3000—3500 Din. Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 180, žito 130—140, oves 110—120, kukorica 100 do 115, grah 250—260 Din.

Vreme:

Lepo, oblačno, vmes deževno vreme.

Senje:

10. maja Črensovci, 11. maja Rakičan, 13. maja Turnišče i Ljutomer.

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. PARIS - 9e. odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plaćila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevno pošljemo brezplaćno naše čekovne nakaznice. 24-19

Mlatilna garnitura

4 HP v dobrem stanju z deteljćno korbo se po ugodni cenü i ugodnimi plaćilnimi pogojü proda. Već se polzve v železni trgovini FRIM Murska Sobota.

Horvat Joško

Krivoprisežnik.

Pripovest.

V hodniki sodnije se zbirajo ljudje i čakajo, da se začnejo razprave, na štere so pozvani. Vöra odbije 9 i dveri sodne dvorane se odprejo i sodnijski pisarć prećte imena onih, ki pridejo prvi na red.

Prviva sta bila pozvaniva v sodno dvorano Vućak Matjaš, kmet iz Slivnjeka i Mlačen Ivan isto otdam, šteriva sta na poziv stopila v dvorano, v šteroj so bili zbrani že sodniki, fiškalijše i nekaj radovednih ljudi.

Kak krivec stoji pred sodniki 50 letni Vućak Matjaš, šteromi predsednik sodišća prećte obtožnico, štera se glasi:

Vućak Matlaš iz Slivnjeka hšt. 27. obtoženi je zavolo motenja tjuje posesti i to ar si je neupravićeno prisvojio travnik „Ograde“ v izmeri 2 orala, ki je bio last pokojnoga Mlačen Vincija iz Slivnjeka, šteri travnik pripada zđaj pokojnoga sini, Mlačen Ivani istotam. Na opomin Mlačena, da se njemi omenjeni travnik vrne, imenüvani trdi, da je on te travnik od njegovoga pokojnoga oćo küpo. Ar pa imenüvani toga ne more dokazati, je Mlačen vložo proti njemi tožbo zavolo motenja tjuje lastnine i zahteva, da se njemi omenjeni travnik prizna, kak izklüćno njegova last.

Vućak je čisto mirno poslušao obtožnico; gđa jo je pa predsednik sodišća prećte, je pravo: „Ne je istina g. sodnik, da bi si jaz te travnik

prisvojio, nego, nego sam ga jaz od pokojnoga Mlačena küpo leta 1921. za 8000 dinarov, štero šumo sam jaz njemi izplaćao“.

Predsednik sodišća njemi preseka reć i ga pita, zakaj si ga je ne dao prepisati na sebe, Će je travnik v istini küpo.

„Jaz sam to šteo, pa je pokojni Mlačen vsigdar odlašao, nazadnje pa je zbetežao i v kratkom nato vmro“.

Mlačen je poženüvanoga zagovori proso, naj se njemi ne verje, ar bi on te travnik v istini küpo, bi nešće znao zato, zđaj pa neve nišče.

„Jaz sam nej okolik pripovedavo, da sam travnik küpo, pa tüdi me je pokojni Mlačen proso, da naj mućim od toga, da nede vćasi cela fara znala. Jaz prisegnem gđašte i kelkoštekreat, da sam jaz travnik küpo“, je trdio Vućak.

Po Vućakom zagovori je bilo zaslišanih šće pa svedokov, a nišče drugo ne znao povedati kak to, da je te travnik Vućak hasnüvao već let.

Ar se stvar ne mogla razćistiti, je Vućakov branilec predlagao, da se naj püsti Vućake pod prisego i se prizna travnik istomi, ar ga je šćista gvišno on od pok. Mlačena küpo, ka dokazüje to, da je te travnik neovirano hasnüvao dozđaj i se Mlačen potegüje za njega samo zđaj, gđa si ga je Vućak šteo dati prepisati na svoje ime misleć, da se bo travnik priznao njemi, ar Vućak nema dokazov, da je travnik küpo.

Predsedniki sodišća je bila reši-

(Dale)

Protituberkulozni teden

2.—8. maja 1937.

Prijatelji naših listov so imeli večkrat priliko čitati o ogromni škodi, ki nam jo povzroči jetika. Da bi se mogli čim uspešneje boriti proti tej morilki, je nujno potrebno, da stopijo vse sile na plan. Raditega je odredilo ministerstvo, da se vrši v tekočem letu takozvani „protituberkulozni teden“ v celi državi od 2.—8. maja.

V tem tednu bi moral vsak, zdrav ali bolan, bogat ali siromak, misliti na tisoče, ki letno umirajo za tuberkulozo in na tiste stotisoče, ki bolujejo na jetiki in so poleg lastnega trpljenja tudi nevarnim drugim in to v prvi vrsti svoji lastni družini.

Da bi bila borba proti jetiki čim uspešnejša, so bile ustanovljene v vsaki banovini protijetične zveze — v vsakem srezu protijetične lige in v okvirju teh lig semertija tudi protituberkulozni dispanzerji. Tak dispanzer imamo tudi pri nas v Murški Soboti.

V dispanzerjih se pregledajo bolni na pljučih, kakor tudi tisti, ki samo mislijo, da so bolni. Javijo se sami, ali jih pošlje zdravnik, šole ali občine. Pregled je brezplačen pri tistih, ki imajo potrjeno o siromašnem stanju, drugače pa se vrši pregled proti malenkostnemu plačilu.

V naš dispanzer prihajajo ne samo iz našega, temveč tudi iz lendavskega, ljutomerskega sreza, tam do Apaç in Štrigove.

Koliko jih je bilo v letu 1936, vam pojasnijo sledeče številke. Pregledali smo skupaj 2581 oseb in sicer 1554 iz soboškega, 619 iz lendavskega, 406 iz ljutomerskega sreza in 2 slučaja od drugod. Od leta 1935 smo imeli v evidenci 169 oseb, — torej skupaj 2750.

Kako poteka delo v dispanzerju? Najprej se vsi bolniki zdravniško pregledajo, potem se presvetlijo z röntgenom, dalje se napravi preiskava krvi, pri otrocih pa takozvana tuberkulinska proba. Pregleda se tudi izmeček pod dobgledom ali ima bolnik tuberkulozne bacile ali ne.

Vsi naši 2750 bolniki so bili zdravniško pregledani, z röntgenom je bilo presvetljenih 2146 oseb, kri je bila preiskana 1135 krat, tuberkulinska proba je bila izvršena v 147 slučajih, izmeček pa smo pregledali 179-im.

Ko smo imeli skupaj vse te podatke, smo ugotovili vrsto bolezni. Nekateri od teh so bili bolni na pljučih, drugi so boleli za katero drugo boleznijo, ali pa so zdravi. Tretja grupa pa je bila grupa ogroženih, to je tisti, ki še niso bolni na tbc — ampak bi jo lahko dobili vsak čas, ker živijo v familiji, skupno z bolnim na pljučih. — Potem smo ugotovili stanje bolezni. V našem dispanzerju smo imeli pljučne tuberkuloze (ki inficira druge družinske člane ali sodelavce) točno 100 slučajeve. Tuberkuloze kosti, žlez (škrofoluze), kože (lupusa), čreves, oči, sklepov itd. 127 slučajeve, skupaj 227 slučajeve.

Ogroženih smo imeli v evidenci 480. Ti so bili večkrat kontrolirani, da bi se jim takoj v slučaju obolenja nudila pomoč s nasvetom in primernim zdravljenjem. Skupno smo imeli v evidenci 707 slučajeve, kar jasno dokazuje, kako je naša krajina skozi in skozi inficirana s tuberkulozo.

Kaj smo storili po ugotovitvi vrste bolezni?

Pri odprti tuberkulozi (kjer smo našli bacile), smo nasvetovali dotičnemu zdravljenju v bolnici, ali sanatoriju iz dvojnih razlogov: I., da bi bolnik ozdravil, drugič, da se obvaruje okolica okužbe (družina, sodelavci). Potem smo povabili vse družinske člane na pregled, ter ugotovili njih zdravstveno stanje z oziroma na tbc. Ogroženim smo nudili potrebne nasvete, da bi se znali čim uspešneje paziti tuberkuloznega obolenja.

O celokupnih preiskavah od zdravnikov poslanih pacientov, smo takoj pismeno obveščali zdravnike, tako, da je bil vsak bolnik še nadalje v zdravljenju svojega dosedanjega zdravnika. Tisti, ki so bili poslani v bolnice, so bili zdravljeni po smernicah sodobne medicine. Dobivali so zdravila, injekcije in takozvani umetni pneumothoraks, to je: Zrak se stisne v votlino

Pisma naših iz tujine.

Zelko Mary, Stevensville, Sev. Amerika, iz Žižkov: V začetki mojega pisma vas, častiti gospod, najprle lepo pozdravljam. Daj Bog, da bi ešče dolgo mogli skrbeti za nas, ki smo razstopeni po sveti. Naj nam pomaga Presveto Srce Jezušovo i Prečisto Srce Marijino, prosite za nas. Dobila sem kalendar. Dam lepo pozdraviti celo faro črensovsko, svojo rojstno ves Žižki, svojega brata Matjaša, njegovo deco i svojo botrino, štera ne vem, če je še živa.

Hladnik Janez, Buenos Aires, Argentina: Zmeraj je med nami na Avellanedi kaj novega. Prav posebna novica pa je bila prva slovenska prireditelj na Avellanedi 7. februarja. Ne moremo se seveda ponašati, da je bila nekaj zelo velikega. Nekaj pevskih točk, nekaj deklamacij, mala igrice. Vse preprosto, domače. Toda bilo je in bilo je prvič in nastopili so po večini taki, ki niso bili še nikoli na odru. Zato smo bili v skrbeh kako bo šlo, in to tembolj, ker smo bili v gostilni, kjer je sto zmot. In vendar je stvar lepo šla in smo bili prav zadovoljni s to prvo prireditvijo, kateri upamo, da bo še katera sledila. Posebno se pričakuje, da bo kaj za obletnico slovenske službe božje, ki bo v juniju mesecu. Poseben dogodek je bil obisk v Berisso. Je to mesto, oddaljeno kakih 50 km. Tam je precej številna slovenska kolonija. Največ je prekmurcev. Pa smo se opogumili, da tudi tam napravimo mašo. Avellanedski pevci so se pripravili, da zapoje. Upali smo na lep dan. Pa smo se grdo prevarali. Tako nemilo je zalivalo oni dan 28. februarja, da je samo junak upal na plan, pa so bili pevci kar vsi junaki. Upali smo tudi na številne goste, ki so pa kar vsi ostali doma. Nabrlo se nas je ravno en auto poln. Tudi v Berisso je vreme kazilo, pa smo vseeno videli pri maši kakih sto oseb in precej tudi popoldne. Tudi v Berisso pojdemo še kdaj, tako smo sklenili. Pevci so prav lepo zapeli, rojaki tam so nam lepo postregli, tako, da smo kar z veselo zaključili dan še z ogledom muzeja v La Plati, kjer smo videli čudno čudne predpotopne pošasti, ki so kdaj res živele, ali pa tudi ne. Na veliko noč bomo napravili praznik in žegen tudi na Avellandi z mašo ob osmih.

Lepo posestvo

pri Ormožu na prodaj.

Posestva je 8 orali, pribl. 3 orali lepih travnikov, 3 orali lepih njiv in 1 oral jako lepega sadnega drevja, 1 oral šume. Drži se vse vkup, hiša na sredi, ma 4 sobe, 1 kuhinja, 1 špeis, lepa betonirana pivnica, kravji hlev, svinjski hlevi, klet, listnjak, skeden, huta, drvarnica, vse z novim ciglom pokrito in strelvod. Je četr ure od Ormoške cerkve. Tudi je koncesija za gostilno. Po jako niski ceni se prodaja. — Vprašati pri gosp.

RAJH, gostilničarju v ORMOŽU.

prsnega koša, pljuča se stisnejo in bolezen se počasi boljšeje. Pri nekaterih slučajih je bil potreben operativni poseg (frenikuseksaireza) odstranitev živca. Prvi in drugi pneumothoraks se daje vedno samo v bolnicah, ker je potrebna bolnikom točna kontrola. Nadaljni pneumothoraksi pa se dajejo bolnikom v dispanzerju brezplačno v določenih dnevih. Prvič smo dali zrak 11 krat, ponovno 77 krat. Skupaj torej 88 krat.

Zdravje se ne more doseči z enkratnim pneumothoraksom. Bolniki, ki pričakujejo od prvega pneumothoraksa takojšnje ozdravljenje, so slični tistim, ki hočejo v jeseni za teden dni po setvi takoj žeti, ker je njiva dobra in seme prvovrstno. Taki nestrpneži naj se učijo strpljivosti od drugih, ker le z vstrajnim delom in potrpežljivostjo se lahko doseže kak oddaljen cilj, kakor je zdravje in s tem delazmožnost pri jetičnih bolnikih. Z pneumothoraksi smo dosegli jako lepe uspehe že po 10 pneumothoraksu; imamo pa tudi bolnika, ki je dobil že 55 tič pneumo. In vsi ti so dela sposobni, lahko bi rekli zdravi, ker so spoznali koliko se da doseči s vstrajnostjo.

REUMATIZMA, PROTINA osloboditi?

Ali se štete svojega Trganje i smicanje po teli i sklepi, otečeno telo, vugnjene roke i noge, trganje, smicanje i ščipanje po celom teli, pa tudi slabost oči so večkrat posledica reumatizma i bolečin v čontaj, štere trbe odpraviti, ar se bolečine šče vekšajo.

PONUJAM VAM
edno zdravilno, scalinsko kisline raztopeče, zmenjavo snovi i izločitev v pospešujoče **DOMAČE PITNO ZDRAVLJENJE,** štero se na umetni način ščista navadno sestavlja po ednoj dobrodnelnoj zdravilnoj vretini, štero dobrotivna matizemla dava betežnomi človečanstvu.

Pišite mi v časi i dobite ščista brezplačno edno povučno razpravo.

Zbiralno mesto pošte:
ERNST PASTERNAK, BERLIN, S O.,
Michaelkirchplatz No. 13. Abt: H. 287.

Tajniško poročilo

za leto 1936. na plenarnem zasedanju srežkega kmetijskega odbora v Murški Soboti. Program nadaljnega dela SKO po odobrenem proračunu v letu 1937.

Smernice dela so začrtane že po odobrenem proračunu popravljenem po kr. banski upravi ter so nadaljevanje dosedanjega delovanja SKO. Zato posebnega njegovega programa ne bom več razvijal, ker bo delal v okvirju danih denarnih sredstev. Več inicijative in dela bi pa moralo biti pri občinskih kmetijskih odborih ter pri gospodarjih samih, kjer ne gre toliko za denar, marveč za dobro voljo delati skupno v občini za napredek. Čas bi že bil, da bi začela izhajati inicijativa za gospodarsko napredovanje od spodaj zlasti iz občine, kar bi bilo uspešnejše in trajnejše. Sedaj po občinskih volitvah so prišle nove moči v obč. kmetijske odbore in predsedniki občin, kot predsedniki teh odborov bi morali začeti končno vršiti po zakonu predvidene naloge. Ta zakon o pospeševanju kmetijstva je modern in zelo dober in predvideva obširen delokrog občinskega kmet. odbora, le žal, da manjka povsod agilnih mož. Ker bo toliko popolnejše delo SKO, kolikor boljše bo tudi delo obč. kmet. odborov, zato si dovolim v zvezi z delovnim programom SKO opozoriti vas na delo pri občinah. V živinoreji naj obč. kmet. odbor strožje določi pogodbe z biko-rejci, da se bodo dobri plemenjaki držali za pleme, zato naj pogodba dovoljuje le za izjemni slučaj izmeno pogodbenega bika za mlajšega med pogodbenim letom samim. Na starejše naj se vpelje višja skočnina. Kaj pomaga vse selekcijsko delo in prispevki k nakupu plemenjakov rodovniškega porekla, če gredo ti pod nož, ko so komaj prav dozoreli za skok. Tako je bilo na jesenskem licencovanju od 312 prignanih bikov samo 7 bikov, to je 2%, ki so bili že prejšnjo jesen na licencovanju. Že itak slabotne, od dela izčrpane krave, k tem še povsem mladi biki, to nam ne more dvigniti težo naše živine, in vendar se dajo dobro prodati le težke živali. Kjer so selek. organizacije, naj bi pa obč. kmet. odbor več delal z njimi. Novih društev pa ne predvidevamo ustanoviti, da se poglobi in razširi delo teh. (Dalje.)

Zaščitna sestra je obiskala bolnike na njihovih stanovanjih. Potovala je mesečno 110 km. Dala je potrebne nasvete, kako naj negujejo bolnika, in kako se je treba zavarovati pred okužbo. — Zveza v Ljubljani je darovala za Božič 550 Din. Ta vsota se je razdelila med tri družine, ki so bili pomoči potrebne in ki so se ravnali po navodilih dispanzerja in kjer so imele gospodinje vzorna, čista stanovanja. Iz teh podatkov je razvidno koliko in kako resno delo ima naša liga, kakor tudi dispanzer, ker žalibog ni v nobenem kraju naše banovine tuberkuloza tako razširjena, kot ravno pri nas. Ta denar, ki ga bo vsaki premožnejši in tudi manj premožni daroval v tem tednu, ne bo izgubljen. Stem se pomaga zatreti tuberkuloza pri drugih, katera lahko zahrbtno že jutri napade nas. Geslo letošnjega protituberkuloznega tedna je: „Samo ves narod se lahko uspešno bori proti tuberkulozi!“ To se tolmači: Vsak Prekmurec naj prispeva po svoji moči vsaj 1 Din. če je zdrav da pomaga drugim, če pa je bolan, da pomaga sam sebi.

„Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal!“ Dr. Brandieu.

Dražbeni oklic.

Dne 10. maja 1937 ob 10 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21. dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Dokležovje vl. št. 33 B 17 c, 18 c 5/108 parc. št. 85 hiša, dvor in vrt v vasi, vl. št. 52 B 45 c, 46 c parc. št. 98 njiva za kapelo do 5/36, vl. št. 121 B 32 c, 33 c, 5/36 št. 262 pašnik, vl. št. 216 B 3 c, 4 c, 9/8 parc. št. 327 pašnik, cenilna vrednost: 1.550 D., vrednost pritikline: . najmanjši ponudek: 1.064 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 9. IV. 1937.

Dražbeni oklic.

Dne 24. maja 1937 ob 9 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21. dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Turnišče vl. št. 602 B 24 c, 25 b parc. št. 899, pašnik, v naravi stavbišče in dvorišče z hišo št. 48 (v stavbi 1/4 inka) vl. št. 617, B 83 c parc. št. 769 njiva, vl. št. 835, B 46c parc. št. 440, njiva 1071, B 77 c parc. št. 351, njiva v naravi polovica njiva, polovica senokoš. k. o. Dobrovnik vl. št. 292, B 29 c parc. št. 723 travnik, vl. št. 456, B 31c parc. št. 805 travnik, cenilna vrednost: 1.490 Din, vrednost pritikline: . najmanjši ponudek: 995 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 13. IV. 1937.

Dražbeni oklic.

Dne 24. maja 1937. ob 10 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21. dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Lakoš vl. št. 295 pod B 9 c parc. št. 116 njiva in travnik, - vl. št. 508 pod B 5 d parc. št. 103 hiša št. 19, dvorišče, vrt, kozolec, - vl. št. 255 pod B 401 d in 869 pod B 371 d pašnika, cenilna vrednost: 2.485 Din, vrednost pritikline: . najmanjši ponudek: 1.658 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 13. IV. 1937.

Dražbeni oklic.

Dne 31. maja 1937 ob 9 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21. dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Črensovci vl. št. 252 B 12 c parc. št. 736 b travnik pri virici, vl. št. 323 B 16 c parc. št. 737 travnik pri virici, vl. št. 246 B 10 c parc. št. 210 njiva Gorice sedaj v naravi travnik meri 300 kv. sežnje, cenilna vrednost: 3.000 D., vrednost pritikline: 1 krava rdečo pisana in 4 leta stara v vrednosti 1.300 D, najmanjši ponudek: 2.007 D.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, dne 19. IV. 1937.

Občinska hranilnica

v Murški soboti

se s

1. majem 1937 preseli

v Delavski dom na Aleksandrovi cesti.

Telefon številka 34.